

**УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

ЗВІТ

*ПРО РОБОТУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
У 2022 РОЦІ*

2023 рік

Управління охорони історичного середовища (далі – УОІС), утворене для забезпечення правових, організаційних, соціальних та економічних відносин у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру історичного середовища міста.

Збереження, популяризація і захист культурних цінностей України в час війни є найактуальнішою зброєю в тилу і на міжнародному фронті, адже наша історична спадщина – це те, що так невпинно намагається стерти з лиця землі рашистська навала. Підтвердження цьому ми побачили в окупованих українських містах, а також тих, де ведуться чи велися активні бойові дії. Цінні пам'ятки культурної спадщини Харківської, Чернігівської, Донецької, Запорізької, Херсонської областей, а найбільше міст Маріуполя чи Харкова, селищ і містечок Чернігова, де ворог знищив і намагається знищити культурні цінності, які ідентифікують нас як українську націю аби виправдати свої ниці цілі перед світовою спільнотою, є свідченням того, що ми українці зобов'язані акумулювати свої зусилля на збереження української культурної спадщини.

Відповідно до чинного законодавства до сфери діяльності управління належить більше 20 компетенцій, серед яких одні з найактуальніших в умовах військового стану:

- захист пам'яток на час воєнного стану від загрози руйнування або пошкодження;
- співпраця з міжнародними донорами для реалізації програм по захисту та інвентаризації пам'яток;
- укладення охоронних договорів на пам'ятки в межах повноважень, делегованих органом охорони культурної спадщини вищого рівня відповідно до закону;
- популяризація справи охорони культурної спадщини на відповідній території, організація науково-методичної, експозиційно-виставкової та видавничої діяльності у цій сфері;
- надання висновків щодо відчуження або передачі пам'яток місцевого значення їх власниками чи уповноваженими ними органами іншим особам у володіння, користування або управління;
- застосування санкцій відповідно до чинного законодавства;
- представництво в судах.

Окрім того, управління визначило стратегічні бачення та місію в умовах військового стану і повоєнного періоду, а саме:

ЛЮДИНА (мешканці, внутрішньо переміщені особи, туристи)

Відновлення програм співфінансування «місто-мешканці» в нових умовах з пошуком грантових коштів для оплати частки міста

Залучення внутрішньо переселених осіб з історичних міст України для організації спільних виставок та дискусій про окуповану або пошкоджену в їхніх містах спадщину (за зразком співпраці з мешканцями Нової Каховки – лекція і виставка)

МІСТО (історичні міста України)

Управління як координатор комунікаційної Платформи історичних міст для муніципалітетів, з метою:

- захисту пам'яток під час військових дій, фіксації знищень, напрацювання спільних стратегічних напрямків збереження та розвитку у післявоєнний період (період вступу до **Європейського Союзу**).

Консультативна підтримка міст України, які готують номінаційне досьє для пришвидшеного включення міст до Списку Світової Спадщини ЮНЕСКО (Чернігів, Одеса, Харків).

СВІТ - Міжнародна співпраця та грантові програми

Залучення грантових і благодійних допомог, робота у вже розпочатих програмах підтримки:

1. **Фонд Принца Клауса - Cultural Emergency Response (CER)** для захисту пам'яток від можливих знищень внаслідок війни.
2. **ALIPH - ЗАХИСТ СПАДЩИНИ ДЛЯ ПОБУДОВИ МИРУ** – реставрації демонтованих елементів пам'яток, для 3-D сканування пам'яток, для оцифрування архівів з проектною документацією минулих років.
3. **Археологічний інститут Німеччини (DAI) «KultutGutRetter»** для оцифрування історичної забудови.
4. **Полоніка** – для виконання запланованих програмою «Спільна спадщина» реставраційних робіт та фінансування завершення окремих об'єктів, які виконувались за міський бюджет.
5. **Програма субгрантіngu** для відновлення культурного життя за підтримки Європейського союзу.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ

1. Розвиток електронної бази даних об'єктів культурної спадщини Львівської територіальної громади та адаптація до сучасних потреб.
2. Співпраця з МКІП в задекларованій Міністерством програмі цифрової трансформації та діджиталізації документообігу.

ЗБЕРЕЖЕННЯ, РЕСТАВРАЦІЯ ТА ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.

ВИКОНАННЯ УПРАВЛІННЯМ РОБІТ, ПРОЕКТІВ, ЗАВДАНЬ У 2022 РОЦІ.

ОПРАЦЮВАННЯ ЗВЕРНЕНЬ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

За звітній період на розгляд в управління надійшло 3050 звернень, заяв і документів.

Рис 1. Динаміка надходження в управління звернень, заяв та документів у 2018-2022рр.

За результатом розгляду окремих категорій звернень:

- підготовлено 87 висновків щодо проектної документації на проведення ремонтно-реставраційних робіт (в тому числі 45 паспортів опорядження фасадів);
- розглянуто 471 проекти на встановлення вивісок та надано відповідні висновки;

- розглянуто **80** проектів розміщення літніх майданчиків біля стаціонарних закладів ресторанного господарства, які затверджені у Львівській міській раді (у т. ч. проекти на встановлення малих архітектурних форм) та надано відповідні висновки;
- надано **54** довідки про коефіцієнт культурної цінності пам'яток культурної спадщини;
- надано **167** висновків щодо можливості передачі пам'ятки (її частини) у володіння, користування чи управління.

Управління підготувало та взяло участь в опрацюванні проектів рішень (9), які були прийняті Виконавчим комітетом Львівської міської ради, а саме:

- від 04.04.2022 № 214 «Про поховання військовослужбовців Збройних Сил України, які загинули у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України»;
- від 18.08.2022 № 695 «Про проведення дослідження та перепоховання праху військовослужбовців радянської армії з території Личаківського військового цвинтаря»;
- від 30.08.2022 № 757 «Про відновлення історичного вигляду будинку на просп. Свободи, 12 – пл. І. Підкови, 2 у м. Львові»;
- від 19.10.2022 № 952 «Про Порядок утримання фасадів будівель і споруд на території історичного ареалу м. Львова та будівель і споруд, що є об'єктами культурної спадщини поза межами історичного ареалу м. Львова»;
- від 08.11.2022 № 1048 «Про передачу капітально відремонтованої пл. Коліївщини»;
- від 09.12.2022 № 1211 «Про затвердження Порядку встановлення на території музею «Личаківський цвинтар» надгробків і гробівців»;
- від 09.12.2022 № 1212 «Про утворення та діяльність Вченої ради при ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»»;
- від 02.12.2022 № 1199 «Про схвалення Програми реалізації заходів ЛКП «Бюро спадщини», пов'язаних із популяризацією та збереженням культурної спадщини»;
- від 09.12.2022 № 1213 «Про передачу мобільної конструкції».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Укладено **162** охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з власниками (користувачами) пам'яток та укладено **18** попередніх договорів про укладення в майбутньому охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з користувачами пам'яток архітектури.

Розглянуто і обліковано **85** облікових документацій (паспортів) на пам'ятки культурної спадщини.

Укладено **38** додаткових угод до охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з власниками (користувачами) пам'яток. Виготовлено актів техстану (за результатами візуального обстеження) на житлові приміщення (частини пам'яток культурної спадщини) **36**.

Здійснено плановий моніторинг пам'яток в межах об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Львів – Ансамбль історичного центру», в рамках якого здійснено фотофіксацію **429** пам'яток. За результатами обстежень складено акти за встановленою формою на частину пам'яток, завершення формування актів продовжуватиметься у першому кварталі 2023 року.

Також здійснено обстеження щодо виконання умов охоронних договорів, укладених на частини пам'яток культурної спадщини (нежитлові приміщення) у 2018 році, за результатом обстежень та аналізу наявних матеріалів і інформації власникам буде скеровано відповідні листи у першому кварталі 2023 року.

Підготовлено та організовано роботу 2 засідань адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р.), на якій розглянуто 39 питань. За результатами роботи комісії складено 3 постанови на фізичних осіб на суму 5100 грн, прийнято рішення щодо накладення штрафних санкцій на юридичні особи на суму 340000 грн. Заходи щодо видачі власникам пам'яток (їх частин) приписів на виконання вимог пам'яткоохоронного законодавства та умов охоронних договорів представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Заходи управління охорони історичного середовища в частині приписів

	Заходи	2021	результат	2022	Результат
1	<i>Приписи управління</i>				
	про демонтаж технічних елементів	76	демонтовано 73 технічних елементів	224	демонтовано 176 технічних елементів
	про укладення охоронних договорів	54	укладено 14 охоронних договорів	15	укладено 10 охоронних договорів
	про припинення робіт	1	судовий процес	5	зупинено роботи на 4-х об'єктах
	про відновлення конструкцій	1	відновлено дерев'яні двері	3	в процесі виконання вимог
	про демонтаж застосування та допоміжних конструкцій	1	судовий процес	5	в процесі виконання вимог
	про приведення пофарбування фасаду у відповідність	-	-	3	1 об'єкт перефарбовано
2	<i>За результатом адміністративної комісії</i>				
	накладення штрафів на фізичних осіб	17	12 штрафів сплачено	3	2 штрафи сплачено
	скеровано вимогу	9	припинено роботи на 7-ми об'єктах	3	2 судових позови
3	<i>За результатами моніторингу</i>				
	виявлено технічні елементи	18	видано приписи	1193	видано приписи в частині наявної інформації
	виявлено невідповідні пофарбування	-	-	13	видано приписи в частині наявної інформації
	зупинено роботи	> 10	опрацьовано проектну документацію/подальше виконання робіт згідно вимог	6	опрацьовано проектну документацію/подальше виконання робіт згідно вимог

В рамках реалізації проекту «100 років модернізму у Львові» в межах реалізації програми «Львів 2020-2021: Фокус на культуру» опрацьовано облікову документацію на **20** об'єктів, з них **10** на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини. Облікову документацію для включення у перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини та подальшого їх внесення до Державного Реєстру нерухомих пам'яток культурної спадщини у 2022 році передано до Департаменту архітектури та розвитку містобудування ЛОДА, а саме на: вул. Вітовського, 39, вул. Героїв Майдану, 18, вул. Гнатюка, 4, вул. Грецькій, 5, вул. Київській, 10, вул. Кубійовича, 28, вул. Кубійовича, 32, вул. Людкевича 2, вул. Людкевича, 4, вул. Людкевича, 5.

Зважаючи на воєнний стан в країні управління координувало роботу щодо здійснення 3-D сканування пам'яток культурної спадщини. В рамках проекту «#SaveUkrainianHeritage» оцифровано 13 об'єктів:

1. Архітектурний ансамбль архикатедрі отців василіян: собор св. Юра (головна будівля) на пл. Св.Юра, 5.
2. Архітектурний комплекс Львівського Успенського ставропігійського братства: каплиця Трьох Святителів на вул. Руській, 7.
3. Вілла Юзефи Франц на вул. Коновальця, 47.
4. Комплекс Вірменської катедрі: собор Успіння Пресвятої Богородиці, вежа-дзвіниця, огорожа, пам'ятна колона на вул. Вірменській, 7.
5. Церква Преображення Господнього на вул. Краківській, 21.
6. Комплекс монастиря сестер францисканок: колишній монастир з костелом сестер Францисканок Найсвятішого Причастя з костелом Найсвятішого Серця Ісуса на вул. Лисенка, 41-45.
7. Храм св. Андрія Первозванного комплексу монастиря отців бернардинів на пл. Соборній, 3а.
8. Костел св. Миколая комплексу монастиря отців тринітаріїв: на вул. Грушевського, 2.
9. Комплекс монастиря отців домініканів: костел Божого тіла на пл. Музейній, 3.
10. Каплиця Сикстів на вул. Бандери.
11. Пам'ятник Яну Кілінському у Стрийському парку.
12. Дерев'яна Церква Пресвятої Трійці УГКЦ вул. Садибній, 1а.
13. 6 скульптур з комплексу монастиря сестер бенедиктинок на пл. Вічевій, 2.

У зв'язку з перейменуванням вулиць на території Львівської міської територіальної громади, згідно з ухвалою сесії № 2201 від 30.06.2022 року «Про перейменування вулиць, названих іменами російських діячів» управління сформувало Подання щодо внесення змін до відомостей Державного Реєстру в частині місцезнаходження пам'яток (найменувань вулиць), яке передано до Департаменту архітектури та розвитку містобудування ЛОДА для подальшого скерування в Міністерство культури та інформаційної політики (113 пам'яток).

СУДОВА ПРАКТИКА

З метою захисту пам'яток культурної спадщини управління від свого імені виступає стороною (позивачі, відповідачі) або третьою особою, яка заявляє / не заявляє самостійні вимоги на предмет спору на стороні позивача / відповідача у судах загальної юрисдикції.

До таких категорій справ належать справи: про відновлення пам'яток, про адміністративні правопорушення, про оскарження рішень, дій посадових осіб, про спонукання до вчинення дій. Взято участь у **72** судових засіданнях.

Здебільшого порушники звертались до суду щодо скасування фінансових санкцій, зокрема щодо скасування санкцій за адресами: пл. Ринок, 40, пл. Ринок, 39. Судові процеси тривають.

Також управління подано судові позови про відновлення пам'яток культурної спадщини, зокрема щодо будинку – пам'ятки національного значення на пл. Ринок, 40, пам'ятки місцевого значення на вул. Котляревського, 47.

УЧАСТЬ В РОБОТІ КОМІСІЙ, РОБОЧИХ ГРУП, СЕКТОРІВ, КОНСУЛЬТАТИВНИХ РАД

Працівники управління брали участь у роботі:

- комісії з видачі паспортів на встановлення відкритих літніх майданчиків у м. Львові біля об'єктів ресторанного господарства для здійснення підприємницької діяльності;
- робочої групи з попереднього розгляду документів для розміщення реклами та погодження проектів вивісок, за результатами роботи якої надано відповідні висновки;
- секторі погодження інженерних мереж Львова;
- робочій групі з питань встановлення інформаційних та меморіальних таблиць;
- аукціонній комісії при управлінні комунальної власності - 12 засідань, надано 16 висновків щодо можливості відчужень на пам'ятки місцевого значення);

Управління організувало роботу комісій:

- адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р. із змінами та доповненнями) 2 засідання, 9 питань).
- з визначення коефіцієнтів культурної цінності будинків-пам'яток архітектури, історії (18 засідань в онлайн форматі, видано 54 довідки).

При управлінні охорони історичного середовища Львівської міської ради працювала науково-консультативна рада, що складається з провідних науковців в галузі реставрації та збереження культурної спадщини, представників громадських організацій, членів ІКОМОС. У 2022 році проведено 6 засідань науково-консультативної ради, на яких розглянуто 27 питань.

Участь у реалізації програм соціально-економічного та культурного розвитку міста

Управління та ЛКП «Бюро спадщини» брало участь у реалізації наступних програм:

- Комплексної стратегії розвитку Львова 2012-2025 рр.;
- «Програма співфінансування у 2020-2023 роках ремонту віконних та дверних заповнень житлових будинків, які розташовані на території історичного ареалу м. Львова»;
- «Програма проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків – пам'яток культурної спадщини на території міста» - призупинена у 2022 році на час дії воєнного стану; наприкінці 2021 року розпочато роботи з реставрації балконів на вул. Гоголя, 10, однак у зв'язку з введенням в дію воєнного стану виконання робіт призупинено. Зважаючи на це, розроблена за зверненнями власників частин пам'яток у 2021 році проектно-кошторисна документація на реставрацію 14 балконів 7 будинків, які розташовані за адресами: вул. І. Огієнка, 6, вул. І. Франка, 4, вул. І. Франка, 2, вул. В. Винниченка, 26, вул. І. Нечуя-Левицького, 21, вул. Д. Донцова, 10, вул. Зарицьких, 8, на експертизу не подавалася.
- Програма соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова на 2020-2022 роки. Завершено реставраційні роботи на окремих об'єктах, що наведено в таблиці 2.

Супровід реалізації проектів реставрації та Програм – 10 об'єктів.

Здійснення закупівель – 22.

Продовження договорів на виконання реставраційно-ремонтних робіт за результатами закупівель 2020-2021 років, реалізація яких призупинена на час дії воєнного стану у 2022 році (в т. ч. договорів на здійснення авторського і технічного нагляду) – 78.

Окрім того, на замовлення управління виконані невідкладні аварійно-відновлювальних робіт з виведення з аварійного стану підпірної стінки на вул. М. Лисенка, 45 у м. Львові в сумі 1 499 443,00 грн.

Також виконуються роботи з поточного ремонту і укріплення підвального приміщення на вул. Валовій, 20, які будуть використовуватись як найпростіше укриття. Загальна вартість робіт – 876 480 грн.

Таблиця 2

Інформація про виконання ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах, на яких управління визначено замовником на 2022 рік

Реставраційно-ремонтні роботи з відновлення фасадів, скульптурного декору, балконів, кам'яного декору на храмах (2), житлових будинках (3), адміністративних будинках (2), просторах (спорудах в просторі) -3:		
1	Реставраційно-ремонтні роботи даху пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Францисканок на вул. М. Лисенка, 45 (43) (охоронний № 1625) (2019-2021).	роботи завершено
2	Реставраційно-ремонтні роботи пам'ятки архітектури національного значення - костелу Єзуїтів на вул. Театральній, 11, охоронний № 130028-Н (тривають роботи).	роботи завершено
3	Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. П. Дорошенка, 19, охоронний № 94.	на завершальній стадії (усунення слідів від рихтувань, демонтаж рихтувань)
4	Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури національного значення на пл. Ринок, 7, охоронний № 326/6.	роботи завершено
5	Реставраційно-ремонтні роботи будинку-пам'ятки архітектури на вул. Б. Хмельницького, 11, охоронний № 360.	завершено роботи з відновлення дахового покриття
6	Реставраційно-ремонтні роботи фасадів пам'ятки архітектури місцевого значення- будинку колишнього страхового товариства «Дністер» на вул. Руській, 20, охоронний № 250	роботи завершено
7	Ремонтно-реставраційні роботи даху колишньої промислової школи - пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Снопківській, 47, охоронний № 281	завершено роботи з відновлення дахового покриття
8	Капітальний ремонт гроту в парку «Високий Замок».	роботи завершено
9	Облаштування місця пам'яті поховань на території Старого єврейського цвинтаря між вул. Базарною і вул. Клепарівською у м. Львові.	роботи завершено
10	Капітальний ремонт території площі Коліївщини (співфінансування по проекту "ReHERIT: Спільна відповідальність за спільну спадщину").	здано об'єкт в експлуатацію

Інформація про призупинені на час дії воєнного стану ремонтно-реставраційні роботи на об'єктах, на яких управління визначено замовником на 2022 рік

1	Ремонтно-реставраційні роботи будинку пам'ятки архітектури на просп. Свободи, 24 (охоронний № 986)	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
2	Ремонтно-реставраційні роботи фасадів будинку-пам'ятки архітектури національного значення на вул. Вірменській, 21 (вул. Друкарська, 6), охоронний № 1255	розпочато роботи, за рекомендаціями консультативної ради проведено коригування документації, здійснюється її експертиза, отримання погоджень, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році (на час дії воєнного стану роботи призупинено у 2022 році)
3	Капітальний ремонт історичної огорожі з брамою храму св. Климентія Папи на вул. Генерала Т. Чупринки, 70	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
4	Капітальний ремонт території між вул. В. Винниченка і оборонним муром ансамблю Бернардинів.	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
5	Реставрація та консервація руїн Високого Замку.	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
6	Ремонтно-реставраційні роботи пам'ятки архітектури національного значення - колишнього костелу Магдалини на вул. С. Бандери, 8 (10), охоронний № 345	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
7	Реставраційно-ремонтні роботи вхідного вузла з портиком та південної тераси пам'ятки архітектури національного значення - палацу на вул. М. Коперника, 15, охоронний № 1310	за виконані у 2021 році роботи з гідроізоляції тераси оплачено, покриття тераси завершено за позабюджетні кошти.
8	Ремонтно-реставраційні роботи огорожі з брамою та офіцинами для сторожі палацу на вул. М. Коперника, 15 пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 1310	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
9	Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури на просп. Т. Шевченка, 23	вхідну браму реставровано і встановлено, подано пропозиції щодо здійснення оплати за виконані роботи у 2023 році

Таблиця 3 (продовження)

Інформація про призупинені на час дії воєнного стану ремонтно-реставраційні роботи на об'єктах, на яких управління визначено замовником на 2022 рік

10	Реставрація пам'ятки архітектури національного значення дерев'яної церкви Св. Трійці 1756 року (ох. №1388) в с. Воля Гомулецька Жовківського району Львівської області	роботи призупинено у 2022 році, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2023 році
11	Ремонтно-реставраційні роботи житлового будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Личаківській, 1, охоронний № 616	у зв'язку з воєнним станом, через відсутність можливості розпочати роботи договір розірвано
12	Ремонтно-реставраційні роботи будинку на пл. Ринок, 42 пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 326/39	у зв'язку з воєнним станом, через відсутність можливості розпочати роботи договір розірван
13	Ремонтно-реставраційні роботи інтер'єрів будинку на просп. Т. Шевченка, 23 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний № 5710-Лв	у зв'язку з воєнним станом, через відсутність можливості оплачувати виконання робіт, проектування призупинено
14	Ремонтно-реставраційні роботи будинку на просп. Свободи, 1-3 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5260-Лв	отримано висновок експертизи, оплачений у 2021 році
15	Реставрація фасадів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на пл. Ринок, 22 (вул. Галицькій, 1), охоронний № 256	у зв'язку з введенням воєнного стану, через відсутність можливості оплачувати виконання робіт, коригування проекту призупинено
16	Капітальний ремонт дзвіниці храму Покрови Пресвятої Богородиці на вул. Личаківській, 175	у зв'язку з введенням воєнного стану, через відсутність можливості оплачувати виконання робіт, коригування проекту призупинено
У зв'язку з введенням воєнного стану, через відсутність можливості оплачувати виконання робіт з проектування управління не проводило закупівель по нових об'єктах, на яких визначено замовником на 2022 рік, зокрема щодо ремонтно-реставраційних робіт на адресах: м. Львів, вул. Г. Запольської, 1, вул. Шота Руставелі, 8, 8-а, вул. Руська, 7, вул. Вугільна, 3, вул. Князя Романа, 6, пл. Ринок, 5.		

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ І ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

У рамках проекту «Спільна спадщина», за кошти Міністерства культури та національної спадщини Польщі та в рамках Стратегічної Програми Інституту Полоніка "Охорона культурної спадщини за кордоном", проведено роботи з збереження історико-культурної спадщини м. Львова, зокрема:

Реалізовано черговий (14-й етап) спільних професійних, комплексних ремонтних і реставраційних робіт на Личаківському цвинтарі, а саме (перелік об'єктів у додатку до звіту). Також виконано дослідження для проведення наступного 16-го етапу реставраційних робіт у 2023 році.

Черговий етап відновлювальних робіт на Янівському цвинтарі.

Реставрація вітражів: Матір Божа Королева Ангелів 5-й етап і вітраж в каплиці Ісуса Милосерного, реставрація картини з каплиці Каміпанів разом із золоченою рамою та ракії, реставраційні роботи бічного вітваря Преображення Господнього (1 етап), реставраційні роботи кам'яних елементів в західному бабинці, реставрація дерев'яних лав для каноніків зі святилища у Латинському кафедральному соборі Успіння Пресвятої Діви Марії на пл. Катедральній, 1.

У інтер'єрі Вірменського кафедрального собору Успіння Пресвятої Богородиці на вул. Вірменській, 7 був проведений 1-й етап консерваційних робіт, на розписах авторства Антонія Туха. Також виконано рятувні ремонтні роботи на частині дахової конструкції у Вірменському соборі у Львові.

Виконано інтервенційні реставраційно-технологічні роботи на поліхроміях Строїнського в костелі Кларисок у Львові на вул. Личаківській, 2а.

Реставраційні роботи скульптур з фасаду колишнього монастиря Бенедиктинок на пл. Вічевій.

У храмі Петра і Павла ордену оо. Єзуїтів на вул. Театральній, 11 у м. Львові розпочато реставрацію головного вітваря.

Реставраційні роботи в інтер'єрі домініканського монастиря у Львові (тепер Музей Історії Релігії) етап 2 робіт.

Виконано черговий етап комплексних консерваційних робіт муру-огорожі костелу св. Антонія на вул. Личаківській, 49а.

Продовження реставрації фрагменту фасаду кам'яниці Шольц-Вольфовичів зі скульптурою Хрещення Господнє на пл. Ринок.

За кошти Міністерства культури та національної спадщини республіки Польщі, у рамках проекту «Спільна спадщина» у 2022 році виконано робіт на суму **24 091 790,25 грн.** (розрахунок, згідно з курсом НБУ 8,25 грн за 1 zł (2 920 217,00 zł), (2017 р. - 10 922 250 грн., 2018 - 15 131 992 грн., 2019 - 6 290 970 грн., 2020 - 14 141 815,61 грн., 2021 - 14 053 000,00 грн).

В рамках Стратегічної Програми Інституту Полоніка "Охорона культурної спадщини за кордоном" виконано робіт на суму **29 295 904,52 грн** (розрахунок, згідно з курсом НБУ 8,25 грн за 1 zł (3 551 018, 73 zł).

Всього у 2022 році в рамках спільного проекту профінансовано консерваційних, реставраційних та інвентаризаційних робіт на суму **53 387 694,77 грн.** (6 471 235, 73 zł).

За сприяння **Фонду Принца Клауса - Cultural Emergency Response (CER)** для захисту пам'яток від можливих знищень внаслідок війни було завершено роботи з відновлення даху на вул. Снопківській, 47 та проведено роботи з захисту цінних елементів на площі Двірцевій, 1.

ALIPH - ЗАХИСТ СПАДЩИНИ ДЛЯ ПОБУДОВИ МИРУ – за підтримки фонду розпочато оцифрування матеріалів архіву управління.

Фонд профінансував реставрацію вітража в храму Іоана Золотоустого та 4-х вітражів з житлового будинку на вул.Князя Романа, 34.

Археологічний інститут Німеччини (DAI) «KultutGutRetter»

Працівники управління та ЛКП «Бюро спадщини» розпочали курс навчання з використання Програми «QGIS» (географічна інформаційна система), яка дозволяє провести растрування (прив'язку) ген. плану та поверхових планів пам'ятки до її реального місцезнаходження на Google Maps і подальше використання даної прив'язки в основній програмі інвентаризації «iDAI.Field». В програмі «iDAI.Field», використовуючи вже наявну геоприв'язку ген. плану та поверхових планів пам'ятки, створюється проект, який буде містити в собі базові дані про пам'ятку, а саме:

- Дані фотофіксації – фото, прив'язані до точок на поверхових планах (головний та внутрішній фасади, брами, двері, вікна, отвори, балкони, цінні елементи, зовнішні та внутрішні стіни, інтер'єри та інше)
- Дані характеристики – загальні дані про пам'ятку (короткі описові відомості подібні до облікової картки пам'ятки) та короткий опис окремих елементів, із зазначенням їхнього матеріалу, технічного стану, типу пошкодження та загальних розмірних характеристик.
- Участь в міжнародних конференціях «Мета: Спадщина. Охорона культурної спадщини – відповідь на сучасні виклики» (11.04.2022 Краків), «Захист дерев'яної архітектури» (25-26.05 Варшава), «Культурна спадщина в умовах війни. Захист, збереження та реставрація» (Київ, 26.10.2022) «Архітектурні пам'ятки в умовах конфліктів і катастроф», Ляйпціг 25.11.2022

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ВИЩОГО РІВНЯ ТА ІНШИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ З ПИТАНЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ та ЗАХИСТУ ПАМ'ЯТОК ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ВІД МОЖЛИВИХ ЗАГРОЗ

Участь та подання матеріалів для розгляду на засіданнях Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини у Львівській області при Департаменті архітектури та розвитку містобудування Львівської обласної державної адміністрації.

Організовано онлайн-семінари з історичними містами України за участі представника Міністерства культури та інформаційної політики України щодо обговорення Постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 року № 722 «Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану», яка вступила в дію 12.07.2022 року.

Участь у конференції «Нові технології відкривають нові площі. Знайомство із сучасним методом осушення приміщень Biodry у трьох локаціях ЛНГМ ім. Б.Г. Возницького» у палаці Потоцьких на вул. Коперника, 15. У трьох будівлях ЛНГМ були інстальовані новітні прилади осушування стін у підвальних залах, що вже незабаром дасть можливість диверсифікувати використання нижніх приміщень у Палаці Потоцьких (Львів, вул. Миколи Коперника, 15), Палаці Лозинського (Львів, вул. Василя Стефаника, 3) та Монастирі Капуцинів (сmt. Олесько). Реалізація цього проєкту, стала можлива завдяки співпраці Галереї з благодійними фондами ALIPH та «Підгорецький замок», а вчасний та якісний монтаж обладнання був проведений професійною командою швейцарської фірми Biodry в Україні, яка передислокувала свій офіс до Львова.

Львів з перших днів війни став логістичним та координаційним центром для захисту пам'яток Галичини, а згодом і всієї України.

Інститут Полоніка, Фонд культурної спадщини Польщі та міські консерватори Польщі зібрали і передали нам матеріали та технології для захисту пам'яток, а також понад 1300 вогнегасників.

Вогнегасниками забезпечили об'єкти культурної спадщини: 49 храмів, понад 30 мистецько-культурних установ (музеї, бібліотеки, архіви, театри та галереї), медичних інших муніципальних закладів львівської міської територіальної громади. У понад 30 міст і сіл Івано-Франківської, Волинської, Тернопільської, Чернівецької областей передано 445 вогнегасників, 59 упаковок мінеральної вати, 58 вогнетривких покривал, а також вогнетривкі тканини для захисту об'єктів культурної спадщини (детальніша інформація в додатку 3).

Окрім того, управління стало координатором для допомоги історичним містам всієї України. Створена он-лайн платформа історичних міст для швидкої комунікації та допомоги об'єктам, які зазнали руйнувань внаслідок воєнних дій.

У 3-D скануванні пам'яток та оцифруванні архівів нам допомагають фонди Aliph та Prince Claus Fund.

Представники Управління охорони історичного середовища Львівської міської ради, Департаменту архітектури та містобудування Львівської ОДА, Головного управління ДСНС України у Львівській області, Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, пам'яткоохоронці та реставратори обговорили можливості захисту цінних елементів пам'яток культурної спадщини та випробували засоби пожежогасіння на практиці, під час практичної частини семінару з пожежної безпеки пам'яток культурної спадщини, який відбувся 24 травня в пам'ятці національного значення – храмі св. Параскеви П'ятниці.

Серед пам'яток, які захистили від можливих пошкоджень:

1. Церква Успіння пресвятої Богородиці – захист вітражів
2. Комплекс Вірменського собору – захист вітражів
3. Комплекс Вірменського собору – захист розписів в церкві «Поклоніння волхвам»
4. Комплекс Вірменського собору (подвір'я) – скульптура «Христос, що несе хрест»
5. Комплекс Вірменського собору – скульптура «Христос добрий пастир» (в інтер'єрі)
6. Комплекс Вірменського собору - Вірменські хачкари
7. Комплекс Вірменського собору - Експонати Вірменського музею
8. Комплекс Вірменського собору - дерев'яний вівтар Голгофа
9. Преображенська церква – захист вітражів
10. Рельєфи на мурі костелу Лазаря
11. Латинська катедра – захист вітражів
12. Латинська катедра – забезпечення архіву з нотами
13. Латинська катедра – сповідальниця
14. Латинська катедра – дерев'яні скульптури з бічних вівтарів
15. Латинська катедра – захист полотна «Моління»
16. Латинська катедра – Грїб Господній (біля катедри)
17. Латинська катедра – Скульптури на огорожі катедри
18. Латинська катедра – Каплиця Боїмів
19. Латинська катедра – Каплиця Кампіанів
20. Комплекс монастиря Бернардинів - костел Бернардинів – захист вітражів
21. Комплекс монастиря Бернардинів - монастир Бернардинів – захист вітражів
22. Комплекс монастиря Бернардинів - криниця біля костелу Бернардинів
23. Комплекс монастиря Бернардинів - колона біля костелу Бернардинів
24. Комплекс монастиря сестер францисканок: колишній монастир з костелом сестер Францисканок Найсвятішого Причастя з костелом Найсвятішого Серця Ісуса (Храм Іоана Золотоустого) – захист вітражів

25. Комплекс монастиря сестер францисканок: колишній монастир з костелом сестер Францисканок Найсвятішого Причастя з костелом Найсвятішого Серця Ісуса (Храм Іоана Золотоустого) – захист різьбленої огорожі хорів
26. Комплекс монастиря отців домініканів: костел Божого тіла – захист вітражів
27. Костел св. Антонія – захист вітражів
28. Скульптури (три) на сходах до костелу св. Антонія
29. Церква св. Петра і Павла – захист вітражів
30. Церква св. Петра і Павла – захист окремо встановлених скульптур на подвір'ї
31. Церква св. Параскевії П'ятниці – захист вітражів
32. Церква св. Параскевії П'ятниці – захист вітаря
33. Пам'ятник А.Міцкевичу
34. Фонтан зі скульптурою Богородиці
35. Чотири фонтани на площі Ринок
36. Каплиця Сикстів на вулиці Бандери
37. Храм св. ап. Петра і Павла оо. Єзуїтів (Гарнізонний храм) – захист вікон
38. Храм св. ап. Петра і Павла оо. Єзуїтів (Гарнізонний храм) – захист скульптур вітаря
39. Валова, 20 – захист вітражів
40. Костел кларисок – захист вітражів
41. Собор св. Юра - скульптури на сходах
42. Проспект Шевченка, 17-19 – захист вітражів
- Серед пам'яток, які захищено і перенесено в укриття:
- 4 вітражі з житлового будинку на князя Романа, 34 (отримали кошти на реставрацію цих вітражів від фонду Aliph)
 - 1 центральний вітраж з храмі Іоана Золотоустого комплексу монастиря сестер францисканок (отримали кошти на реставрацію цього вітражу від фонду Aliph)
 - Три скульптури з вітаря Голгофа
 - Скульптуру св.Яна з Дуклі
 - Дві скульптури з скульптурної композиції Хрещення, з будинку на пл.Ринок, 23
 - Скульптури (багато) з бічних вітарів храму св. ап. Петра і Павла оо. Єзуїтів
 - Скарбець з Латинської катедри.

У співпраці з діячами культурних інституцій інших міст (внутрішньо переміщеними особами) проведено ряд заходів з популяризації культурної спадщини інших регіонів України (які постраждали від війни):

- Вуличну мандруючу виставку «Окупована спадщина. Кам'яні вишиванки Нової Каховки» з лекцією та майстер-класом. Відкриття виставки про унікальні кам'яні вишиванки авторства художника-бойчукіста Григорія Довженка відбулося влітку на пл. Ринок. Протягом року виставку експоновано в Дрогобичі, Івано-Франківську, Чернівцях, Загребі, Варшаві, Вроцлаві.
- Вуличну мандруючу виставку «Спадщина під обстрілами. Чернігів». У грудні на пл. Ринок відбулося відкриття виставки, присвяченій культурній спадщині Чернігова, ініціативам, які діють в місті, а також втратам, які зазнало місто в результаті облоги російськими військами.

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ УПРАВЛІННЯ У 2022 РОЦІ

Витрати загального фонду по управлінню (поточні видатки) склали – **5 810 534,66** грн.

Витрати спеціального фонду (бюджету розвитку міського бюджету м. Львова) на ремонтно-реставраційні роботи та капітальний ремонт склали (оплата за виконані роботи у 2021 році та за аварійно-відновлювальні роботи) – **12 805 498,83** грн.

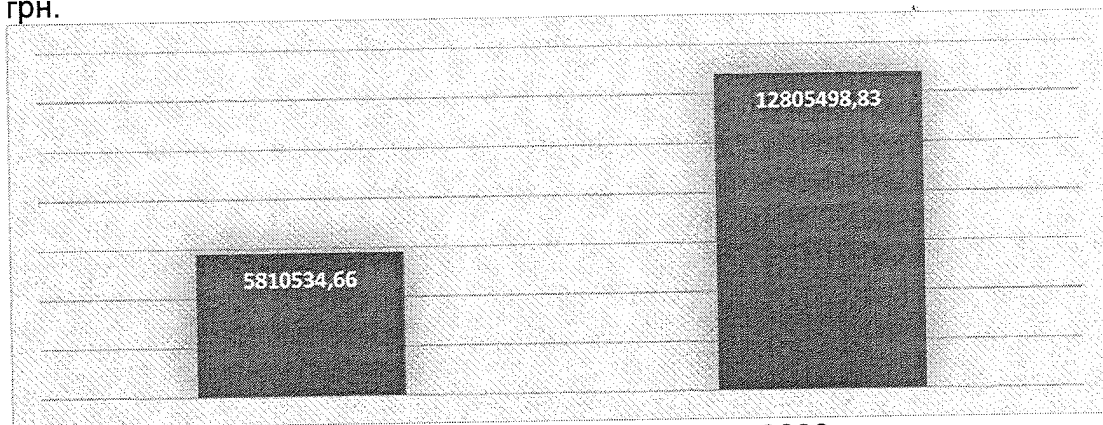

Рис 2. Фінансові показники 2022 року

РОБОТА ПІДПОРЯДКОВАНИХ УПРАВЛІННЮ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЛКП «Бюро спадщини» та ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»

ЛКП «Бюро спадщини»

У звітному періоді (2022 рік) ЛКП «Бюро спадщини» отримало 981 525,00 грн. від надання послуг юридичним та фізичним особам.

На замовлення юридичних і фізичних осіб ЛКП «Бюро спадщини» у 2022 році виконало наступні роботи:

- розроблено облікових документацій – 48;
- розроблено проєктно-кошторисні документації на реставрацію та капітальний ремонт будівель – 3;
- технічний нагляд за виконанням робіт – 2 нові об'єкти та 5 перехідних з минулого року.

У 2022 р. ЛКП «Бюро спадщини» продовжило реалізацію програми співфінансування відновлення вікон і брам.

З метою пошуку коштів для продовження діяльності Програми співфінансування проводили комунікацію з близько 20 іноземними інституціями. На запит відгукнувся німецький фонд «Eberhard-Schöck-Stiftung», який надав фінансування на суму 544 156,45 грн (15 000 EUR).

Цьогоріч відновлено у рамках програми 29 брам на суму 1 716 927,05 грн., з якої частка співфінансування з міського бюджету становила 845 071,86 грн., частка співфінансування з німецького фонду становила 356 119,2 грн., частка мешканців 515 736,44 грн.

Також у 2022 року відновлено 28 вікон (16 – реставровано, 12 замінено з пластикових на дерев'яні) на 9 об'єктах. Загальна сума робіт становила 875 494,05 грн., частка співфінансування з міського бюджету становила 284 730,25 грн., частка

співфінансування з німецького фонду становила 185 843,25 грн., частка мешканців 404 920,95 грн.

У вересні 2022 року прийнято додатково в програму 55 заявок на відновлення брам та 41 заявок на відновлення вікон. Ці заявки заплановано опрацювати протягом наступних бюджетних періодів.

Підготовка грантових заявок спільно з іншими інституціями (2022 р.):

1. Спільно з Управлінням охорони історичного середовища подано проєкт «Портал LvivHeritage – спадщина Львова в один клік» в рамках програми фінансування Українського культурного фонду (створення порталу, де буде акумульовано інформацію та розміщено оцифровані матеріали про об'єкти культурної спадщини міста Львова з різних архівів). Загальна сума гранту - 3 000 000 гривень. Відмінено, через початок повномасштабної війни.
2. Спільно з Управлінням охорони історичного середовища подано проєкт «CONSCIOUS HERITAGE» в рамках програми фінансування ZMINA 2.0: IZOLYATSIA PLATFORM FOR CULTURAL INITIATIVES (через активності проєкту підвищити рівень обізнаності мешканців та внутрішньо переміщених осіб про культурну спадщину міста, важливість її збереження, дослідження та спонукати до усвідомлення власної ролі у збереженні культурної спадщини). Загальна сума гранту - 150000 гривень. Не отримано фінансування.
3. Спільно з Управлінням туризму, Музеєм міста та іноземними партнерами подано проєкт «сTOUCH» в рамках європейської програми фінансування Creative Europe Programme (CREA-CULT-2023-COOP-UA). Загальна сума гранту - 1 000 000 EUR, з них 100 000 EUR передбачена на активності Бюро спадщини (мапінг експертів у сфері збереження спадщини, навчання фахівців для підвищення рівня кваліфікації реставраторів в Україні). Очікуємо результатів.
4. Спільно з управлінням охорони історичного середовища та Центром міської історії подано проєкт "UPLIFT" в рамках європейської програми фінансування CREA2027, тема CREA-CULT-2023-COOP-UA Support to Ukrainian displaced people and the Ukrainian Cultural and Creative Sectors (посилення спроможностей органів місцевого самоврядування у сфері збереження культурної спадщини шляхом проведення тренінгів, спрямованих на підвищення кваліфікації, а також напрацювання пропозицій щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері збереження культурної спадщини, що забезпечить гнучкість та швидкість прийняття рішень в умовах, які швидко змінюються (чи динамічних умовах, чи в умовах бойових дій). Загальна сума гранту - 1 000 000 EUR. Очікуємо результатів.

ЛКП «Бюро спадщини» підготувало ряд краєзнавчих публікацій, які виходили як на власному сайті, так і підготовані для провідних видань, з яких:

1. “Сучасний архівіст — це і піар-менеджер, і економіст, і сканувальник, і архітектор” – Олеся Стефаник
2. Найцінніший “експонат” — її голос: 150-ти річчя Соломії Крушельницької
3. Таємниці залів Львівської політехніки
4. Зберегти автентіку: Як львівський архітектор реставрує історичні помешкання
5. «Нас чекають великі дискусії як відбудовувати знищені міста, – Ірина Мацевко
6. Пам'ятки культури та збройні конфлікти: захист та збереження
7. Відновлені з попелу: пам'ятки культурної спадщини після II світової війни
8. Переосмислення спадщини: як у Львові старим будівлям надають нових ідей
9. Родина Пежанських. Про архітектуру і не тільки
10. Спадщина в смартфоні: SKEIRON ініціює масштабне сканування пам'яток України.

ЛКП «Бюро спадщини» було залучене в розробку серії екскурсій “Прогулянки Львовом” спільно з Львівською спільнотою екскурсіводів, музеїв та Львівського туристичного офісу.

- У 2022 р. в бюро продовжували активно діяти чотири канали комунікації:
1. Сайт ЛКП «Бюро спадщини» (116 публікацій на сайті, охоплення – 35 000 користувачів);
 2. Facebook сторінка (6 690 читачів; охоплення користувачів за рік – 412 565; публікацій – 182);
 3. Instagram сторінка – (1452 підписників; охоплення користувачів за рік – 8 907; кількість публікацій – 600+ (пости та stories));
 4. Telegram канал (348 підписників).

ЛКП «МУЗЕЙ «ЛИЧАКІВСЬКИЙ ЦВИНТАР»

Роботи, здійснені на території ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар» у 2022 році:

- Забезпечення організації і здійснення урочистих поховань військових на Полях Почесних поховань №76 і №86а Личаківського кладовища.
- ремонт та впорядкування пам'ятників (Богдановіча Даніеля (поле 12, II п.ХІХ ст.)
- встановлення надгробків на віднайденних місцях поховань: Срібного Теодора (поле 43) – історика, гімназійного вчителя у Львові, дійсного члена НТШ, представника львівської історичної школи М.Грушевського
- зрізка фаутичних дерев;
- підняття та встановлення надгробків, які були пошкоджені внаслідок несприятливих погодних умов 10.12.2022
- здійснення благоустрою території (бл.200 локацій):
 - благоустрій Поля Почесних поховань №86а;
 - поточний ремонт на меморіалах;
 - благоустрій території біля відомих поховань;
 - благоустрій території при алеях цвинтаря.

У 2022 році науковим відділом музею «Личаківський цвинтар» здійснено наступні роботи:

- інвентаризація території (обхід, фотофіксація, створення електронної бази поховань полів №№1а, 1б, 2, 37,42,64);
- доповнення картотеки наукового відділу музею на 3000 позицій (картотека наукового відділу налічує близько 68 тис. позицій);
- створення і доповнення електронної бази поховань Личаківського цвинтаря на основі опрацювання архівних книг реєстрації поховань Личаківського цвинтаря (з 2-ої пол. ХІХ ст. по 1993 р.). Опрацювання архівних книг на літери Г, М, К;
- встановлення втрачених місць поховань відомих діячів – 25 місць;
- надання інформації про поховання за запитами громадян;

Участь ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар» у підготовці до проведення урочистих заходів на території Личаківського цвинтаря у 2022 році:

- День Соборності України - урочисті заходи на Полях Почесних поховань №67 і №76;
- День пам'яті полеглих у бою під Крутами- урочисті заходи на полі №9 і Полі Почесних поховань №67;
- День Героїв Небесної Сотні – вшанування Героїв Небесної Сотні на Полі Почесних Поховань №67;

- День Героїв – урочисті заходи на Полях Почесних поховань №67, №76, №86а;
- Вшанування пам'яті Івана Франка – урочисті заходи на полі №4;
- День Незалежності України – урочисті заходи на Полях Почесних Поховань №67, №76, №86а;
- День Захисника України – урочисті заходи на Меморіалі воїнів УПА, Полях Почесних поховань №67, №76, №86а;
- День Гідності і Свободи - вшанування Героїв Небесної Сотні на Полі Почесних Поховань №67;
- День Збройних Сил України – урочисті заходи на Полях Почесних Поховань №67 і №76;
- Панахиди на могилах відомих особистостей;
- Вшанування пам'яті полеглих захисників України – панахиди на Полі Почесних Поховань №76, №86а (щомісяця);
- інші пам'ятні заходи.

Загальний дохід у 2022 році – 9 млн. 054 тис. грн.

Чистий дохід у 2021 р. – 7 млн. 621 тис. грн.

Падіння доходу у порівнянні з 2021 роком становить – 22%

Збитки за 11 місяців 2022 року становлять – 292,9 тис. грн.

Кількість туристів за 2022 рік – 69 530 осіб.

Падіння кількості туристів у порівнянні з 2022 роком – 35 %.

В рамках співпраці з Родовим союзом Дідушицьких гербу Сас на території музею «Личаківський цвинтар» відреставровано:

1. Надгробок Клаудії Дідушицької з Невлінів Мазаракі (поле 72);
2. Надгробок Едмунда Дідушицького (поле 2, в процесі реставрації).

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ, ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ПРОГРАМ (ПРОЕКТІВ) У ГАЛУЗІ
ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ І ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ МІСТА
УПРАВЛІННЯМ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА,
ЛКП «БЮРО СПАДЩИНИ», ЛКП «МУЗЕЙ «ЛИЧАКІВСЬКИЙ ЦВИНТАР»

Проводилась робота з мешканцями щодо участі у Програмах оновлення та проведення ремонтно-реставраційних робіт вікон та брам.

Працівниками управління надавались фізичним та юридичним особам консультації з питань збереження та реставрації об'єктів культурної спадщини в режимі онлайн та в телефонному режимі, а також під час обстежень на об'єктах.

На особистий прийом начальника управління звернулося 22 фізичні та юридичні осіб. Надано 93 коментарі, участь у 5-ти теле- та радіо ефірах, 21 прес-конференції.

Цьогоріч ЛКП «Бюро спадщини» спільно з управлінням охорони історичного середовища провело ряд заходів з популяризації культурної спадщини міста:

1. Виставку «Інтерактивний тур доповненої реальності про втрачені пам'ятки». На початку року, на пл. Ринок відбулося відкриття виставки, де на стендах можна було побачити зруйновані пам'ятки архітектури, відтворені за допомогою технологій доповненої реальності. Охочі змогли побачити, який вигляд мала львівська Ратуша у XVII ст., відому Краківську браму, усю велич Високого замку на піку своєї могутності, а також побачити як виглядала синагога Золота Роза у минулому столітті.

2. Низку заходів присвячених проєкту «Рік Юліана та Альфреда Захарієвичів: серпень 2021 – липень 2022 р.» (виставки, лекції, екскурсії) в співпраці Управлінням туризму, Українським католицьким університетом та Національним університетом «Львівська політехніка».

Залучення до проведення безкоштовних активностей містом для вимушено переселених українців в проєкті «Львів зустрічає», а саме: екскурсія «Прогулянка

вуличками середньовічного Львова з Вадимом Оліярником», лекція-розмова «Відновлені з попелу: пам'ятки культурної спадщини після II світової війни», лекція-розмова «SKEIRON: Діджиталізація пам'яток».

Участь у проведенні заходів в рамках Днів Європейської спадщини 2022 (виставка, лекції, екскурсії), а саме: реекспозиція виставки «Окупована спадщина. Кам'яні вишиванки Нової Каховки» та кураторська екскурсія, лекція «Птахи: хто живе у парках Львова», екскурсія дендрарієм Лісотехнічного університету, екскурсія відреставрованими пам'ятками Львова, лекція-розмова. Діджиталізація пам'яток.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ НА 2023 РІК.

- У рамках реалізації заходів Комплексної стратегії м. Львова 2012-2025 р. р., і на виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова, за напрямком «Культурна спадщина», Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків пам'яток культурної спадщини на території міста Львова у 2020-2025 рр., планується реалізація проектів з реставрації пам'яток (їх частин), розпочатих у 2021 році (за наявності фінансування та припинення воєнного стану в країні): балконів, дахів, скульптур, фасадів, проектів щодо впорядкування територій, на які у 2020-2021 році опрацьовано проектно-кошторисну документацію.
- Укладання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини.
- Затвердження історико-архітектурного опорного плану м. Львова у Центральному органі охорони культурної спадщини та подальша робота з документацією.
- Проведення інформаційно-просвітницької роботи з власниками та користувачами пам'яток.
- Моніторинг пам'яток культурної спадщини, продовження їх ознакування.
- Вжиття заходів щодо видачі власникам пам'яток (їх частин) приписів на виконання вимог пам'яткоохоронного законодавства та виконання умов охоронних договорів.
- Надання висновків щодо розгляду проектів на встановлення вивісок та щодо розгляду науково-проектної документації.
- Координація онлайн-зустрічей історичних міст України.
- Співпраця з міжнародними інституціями щодо захисту і збереження пам'яток.
- Відновлення програм співфінансування «місто-мешканці» в нових умовах з пошуком грантових коштів для оплати частки міста
- Продовження координаційно-комунікаційної Платформи історичних міст для муніципалітетів, з метою:
 - захисту пам'яток під час військових дій, фіксації знищень, напрацювання спільних стратегічних напрямків збереження та розвитку у післявоєнний період (період вступу до Європейського Союзу).
- Залучення грантових і благодійних допомог, робота у вже розпочатих програмах підтримки.
- Розвиток електронної бази даних об'єктів культурної спадщини Львівської територіальної громади та адаптація до сучасних потреб.
- Співпраця з МКІП в задекларованій Міністерством програмі цифрової трансформації та діджиталізації документообігу.

Додатки на 3 арк.

Начальник управління
охорони історичного середовища

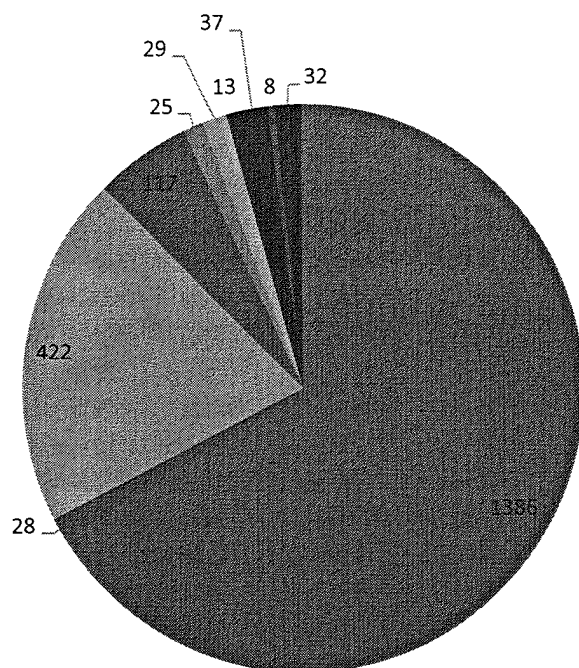
Лілія ОНИЩЕНКО-ШВЕЦЬ

В рамках українсько-польського проєкту «Збереження спільної культурної спадщини» у співпраці з Інститутом «Полоніка» на території музею «Личаківський цвинтар» у 2022 році відреставровано 13 надгробків:

1. Надгробок Белзи Владислава (1847-1913) – поета, літературознавця, культурно-освітнього діяча (поле 1, ск. К. Пайздерська-Малачинська);
2. Надгробок Голембської з Шиц Амалії – поховання 1825 р. (поле 10, ск. Антон Шімзер);
3. Надгробок Вартанович Розалії – поховання 1799 р. (поле 10, ск. Гартман Вітвер);
4. Надгробок Смідовіча Здіслава – промисловця (поле 57, ск. Юзеф Стажинський);
5. Надгробок Левицького Феодора (1816-1878) – радника греміальної консисторії, декана і пароха (поле 19);
6. Надгробок Шеленберга Артура (1861-1908) – банкіра, купця, заступника керівника євангелістської громади (поле 57, ск. Григорій Кузневич);
7. Каплиця родини Дунін-Борковських (1812 р., поле 6);
8. Гробниця родини Гжендзельських (поле 1, ск. З. Курчинський), в якій похований Гжендзельські Владислав – правник, політичний діяч;
9. Гробниця родини Лопушанських (поле 69), в якій похований Лопушанський Ян – міністр громадських робіт, ректор Львівської Політехніки;
10. Гробниця родини Матакевіч (поле 71), в якій похований Матакевіч Максиміліан – ректор Львівської Політехніки, міністр громадських робіт;
11. Гробниця родини Мощинських (поле 11), в якій похований Мощинський Ян – правник, міністр пошти і телеграфу;
12. Гробниця родини Носовіч (поле 70), в якій похований Носовіч Анджей – інженер, міністр залізниць;
13. Надгробок на похованні ордену Сестер Милосердя (поле 9).

Видані матеріали гуманітарної допомоги для захисту
об'єктів культурної спадщини

■ Вогнегасники	■ Вогнетривка тканина	■ Вогнетривкі покривала	■ Мінівата
■ Вогнетривкі шнури	■ Гідробар'єр	■ Агроволокно	■ Азбестова тканина
■ Металева сітка	■ Металеві листи		